

Oluf Høst, 19 15-20, Vid udsigt over Østersøen

Prædiken påskedag den 9. april 2023 kl.10

Salmer: 224, 218, 236, præd, musik, 227, nadver, 245

Evangelium: Markus, 16,1-8

Program med billede af Oluf Høst: Vid udsigt over
Østersøen)

Hvor er det godt, at påsken falder om foråret. Her på vores del af kloden.

For påskedag er lige så meget noget, vi mærker, aner, og ser, som det er ord.

Alt det, der spirer frem, dagene der er blevet så meget lysere, solen som er begyndt at varme, - det hele får os til at fatte, hvad opstandelse er. Hvad det er, når vi går fra død til liv.

Naturen prædiker for os.

Selv om vi gennem tiden er blevet advaret mod naturromantik af mange teologer, så nytter det ikke! Vi kan ikke lade være med at binde forår og påske sammen. Vi fatter hvad påske er, fordi vi ser foråret. Og derfor bruger alle vores salmer foråret, når de skal udtrykke, hvad opstandelse er.

Opstandelse, det vi synes er gådefuldt og som så alligevel sker hele tiden. At noget, der var dødt, kommer til live igen. At noget, der var mørkt og sorgfuldt kommer der et lys indover At noget, der var umuligt, viser der sig et håb i.

Opstandelse er både noget, vi sanser og oplever. Og samtidig er det erfaringer, som vi genkender hos hinanden. Så der er også noget fælles over det, vi kalder opstandelse, selv om det er erfaringer, vi har hver især.

Åh, jeg talte med en 3.klasse på Odense Friskole om håb, her lige før påskeferien. Og da jeg spurgte, hvor mange af dem, der havde prøvet at gå ind på sit værelse og smække med døren og kaste sig i sin seng og

kramme sin hovedpude, så rakte de alle sammen en finger i vejret. Også læreren og mig.

Og da jeg så spurgte, hvad det var, der fik dem til at gå ud af sengen igen, og ud af værelset igen og ind til de andre igen, - så, - ja, så var vi allerede i gang med at tale om, hvad håb er. Det, at man pludselig tør se en mulighed, selv om man var gået i sort. Tør forlade sit eget mørke. Prøve sig ud. Øve sig i det, atter en gang. Det er som om, en kraft skubber os af sted. Opstandelse er håb.

Opstandelse, det at der kommer liv i noget, der var dødt, kan være en erfaring, vi mærker i vores sind.

*Men det er altid knyttet til det fysiske. Til vores krop, til vores samvær med andre, til den verden, vi er en del af. Så det, vi kalder opstandelse, er både noget i det indre og i hver af os. Og samtidig er det altid også noget i det ydre; noget, som vi kan være fælles med alle levende om. Det sker i det fysiske, ikke kun i det åndelige. Og det er det, vi udtrykker med ordene: *kødets opstandelse.**

Opstandelse sker også i det håndgribelige, i det fysiske. Og derfor synes vi, at naturen viser os, hvad påske er. For lige for øjnene af os sker der det, vi genkender i vores sind: det døde, det visne, det, der så livløst ud, er fyldt af grønne spirer. Og knopperne på træerne er i gang med at sprænge deres brune hylster. Jo, naturen prædiker for os. Får os til at sanse, se og dufte, høre og mærke det, som vores sind ikke har ord for. *At livet bryder sig vej igennem.*

Livet bryder sig vej igennem, - også igennem det, vi mennesker har lagt øde.

I efteråret var jeg i Guernica, denne by, som blev sønderbombet af Francos fly og som er kendt fordi Picasso malede uhyrlighederne.

Uhyrligheder, som sker igen, bare andre steder.

Det var meget forstemmende at se de store fotos fra udbombningen, se mindetavlerne og mindesmærkerne.

Og samtidig var der et *sært* håb, når man gik ned i byen: for her vrimlede det med mennesker, der sad og drak kaffe, og børn der kørte på løbehjul og legede mellem de voksne.

Det er også Guernica.

Liv bryder sig vej igennem og det er der håb i. Men når det er liv efter en masseødelæggelse, som mennesker har stået for, så kommer der sammen med håbet en *voldsom protest: hvorfor?* Hvorfor dette spild af liv, alle disse tab? Hvordan kan vi forhindre krig? Håbet om, fred.

Naturen prædiker for os, for forår og påske hører sammen her på vores halvkugle.

Vi sanser det hver især, - og behøver ikke sige noget.

Men der er også kunstnere, der åbner vores sind endnu mere for den natur, vi er en del af. Åbner vores øjne og ører.

Når man først kender Grundtvigs digt om påskeliljen, så ser man anderledes på en påskelilje fra da af. Man sanser endnu mere dens gule farve. Og når man først har sunget Sebastians anemonesang fra Ronja Røverdatter:

”Åh anemoner”, så sanser man anemoner og skovbund endnu mere intenst.

Vi ser, vi ænser, men tit bliver det endnu mere intenst, når en kunstner har åbnet en kanal i vores sind.

Ja, - det er derfor jeg har valgt et billede af Oluf Høst til i dag. Til påskedag. Et billede, som er så gult, som gult nærmest kan være. Og havet er så blå, som hav overhovedet kan være. OG så blå, som havet ER, når man står og ser ud over Østersøen en solrig dag på Bornholm.

Himmel og hav, - og nogle små klatter rød, som nok er fiskerbåde.

Hvad har det med påske at gøre? Og med opstandelse?

Jeg har valgt det, fordi det lyser af liv, og fordi der er kontrast. Mellem den solgule himmel og det blå hav. Og fordi det er så smukt, - skønhed er også erkendelse.

De små klatter rødt, hvad er det dog for et stort hav, de bevæger sig ud i? Og rundt i? De er så skrøbelige, de små klatter fiskerbåde. Og det vidste Oluf Høst: han vidste, hvor mange fiskerkoner, der forgæves havde gået og spejdet efter en båd. Han havde også selv sejlet som ung og kendte de barske forhold.

Men ovenover alt det skrøbelige i vores liv, så er der en natur, der for ham bliver en prædiken. Uanset hvilket vejr, det er.

Han siger f.x. ”Var ikke stjernehimlen synlig, troede vi at vi var det hele og største”. De ord er som en salme.

Men han var varsom med de for store ord og skrev:

”Hvis man påtrænger sig Gud, fjerner han sig.”

Mellem de to udsagn ligger der en vished om menneskets plads, - bare sådan en lille en. Og som vi skal være bevidste om, når vi farer frem og vil kue andre, med ødelæggelse eller med ord.

Vi kan også være så for meget med så for store ORD, at vi ”påtrænger os gud”, som han siger; - altså trænger os ind på.

Og det synes jeg har med påske at gøre: fordi vi må passe på med vores ord. Opstandelse, det at gud kalder sin elskede væk fra døden er så gådefuldt. Det at gud lader sin elskede -og sig selv- forblive imellem os, ikke længere som et levende menneske, men som en hellig kraft, Kristus, og som kærligheds ånd, det er jo ikke til at blive færdig med. *Det er gådefuldt, men vi erfarer det.*

Og så må vi passe på *ikke* at grænse det ind og skære det ned til vores begreber. Men være varsomme. ligesom de er i evangelierne: de fortæller alle, at opstandelse er som glimt af en levende Kristus, men de må ikke holde ham tilbage; de må ikke holde ham fast i deres faste formler. ”Rør mig ikke” – ”hold mig ikke tilbage”.

Opstandelse, det er et liv, der bryder sig vej igennem, på mange uventede måder, - og som også baner sig vej udenom vores ord, bagom vores begreber og henover vores begrænsede forestillingsverden.

Så når Oluf Høst siger: ”Hvis man påtrænger sig Gud, fjerner han sig” – så tror jeg, at vi er mange, der kender til det.

”Vid udsigt over Østersøen,” kalder han billedet.

Ja, det er det blå hav, der ligger i solskin, og som har
ligget der i lange tider før mennesker blev til.
Himmel og hav i al sin vælde – og mennesker som små
røde klatter, som små fiskerbåde på vej.
Vid udsigt: ja, vid synsvinklen ud, så den bliver bred, -
åbn dit sind for storheden. For det, vi kan sanse og
forstå, og for det, vi ikke fatter.
Høst skrev også en morgenbøn:
”Fyld mig med stilhed og ro, så jeg kan fornemme dig.
Fyld mig, du ukendte, med dit væsen – gå ikke forbi
mig.”

Amen.